

2021

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu /
Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

NKA rapport nr. 2021_1

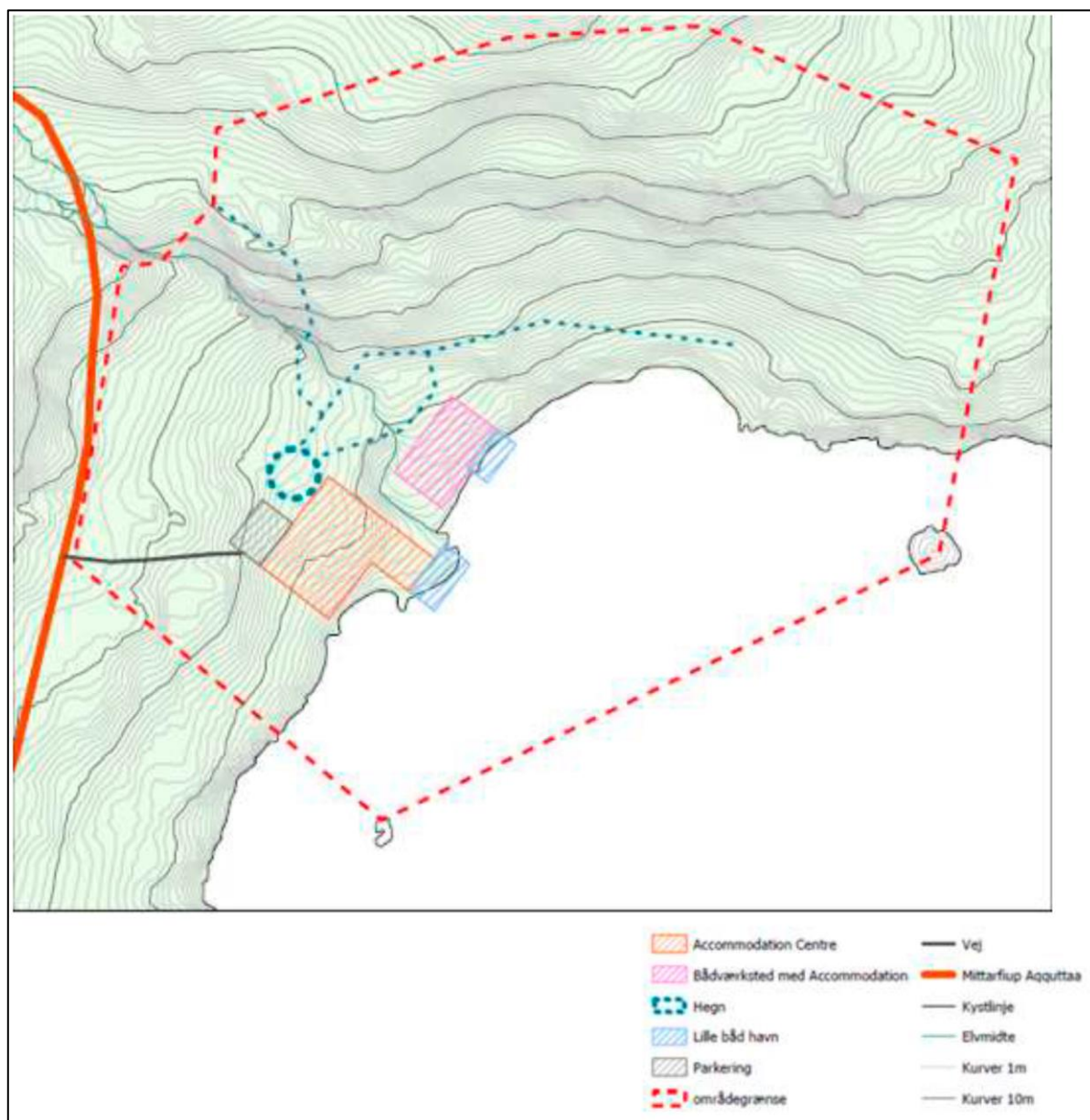

CHRISTIAN KOCH MADSEN

**[QAQORTOQ ØST, 2020
ARKÆOLOGISK BESIGTIGELSE]**

Baggrund for den arkæologiske besigtigelse

Den arkæologiske besigtigelse blev foretaget på foranledning af Kommune Kujalleq's fremsendelse af offentlig høring Kommuneplantillæg nr. 9 for et område til Arktisk Kultur Center ved Ilerlak 23. marts 2020 (Fig.1).

Figur 1. Plantegning over det berørte område fra de fremsendte høringsmateriale s.6.

Der fandtes ved ansøgningstidpunktet ingen registrerede fortidsminder i pågældende område. Selvom det omkringliggende område tidligere er besigtigetⁱ, blev det besluttet at foretage en ny arkæologisk besigtigelse, da der i den ældre litteraturⁱⁱ findes omtalt en boplads – “Niaqornánguaq” – som skulle have været beboet 1847-54. Bopladsen er på kortet i den ældre litteratur (Plate I) afsat omtrent hvor Kommun Kujalleq har søgt arealanvendelse (figur 1).

Den arkæologiske besigtigelse

Den arkæologiske besigtigelse blev foretaget fredag d. 31. juli 2020 fra kl. 09:00-13:00 af Christian Koch Madsen, souschef ved Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, i forbindelse med at denne var i Qaqortoq i anden sammenhæng. Stranden fra det nuværende stenbrud til næsset nordøst for bugten blev besigtiget (forside og figur 2).

Figur 2. Google Earth kort med angivelse af den besøgte strækning og de to identificerede lokaliteter NKAH 5683-84.

Figur 3. Foto af stenfundament NKAH 5683 og stående fangsthytte set imod vest (foto: C.K. Madsen 2020).

NKAH 5683

Lokaliteten består i dag af et enkelt anlæg, der ligger umiddelbart øst for en stående fangsthytte (figur 3). Der er tale om et mindre firkantet anlæg – ca. 2,5 x 2 m – med lave tørve/stenmure, der er ca. 60 cm brede med enkelte sten i fladen. En samling af nyligt anbragte sten ses ved indgangen i den østlige gavl. Anlægget er muligvis en mindre, ældre fangstmandshytte af uvis alder.

NKAH 5684

På en jævn græsbevokset flade lige over fjorden findes en mængde stenspor og –forløb, der ser ud til at være resterne af i hvert fald ét stort teltfundament af uvis alder, men dog må regnes for et fortidsminde. Teltfundamentet er afsat som en dobbelt række af mellemstore, fladlige sten - ca. 60-70 cm bredt – der ligger forholdsvis højt i fladen. Der er antydning af enstensat briksekant parallelt med bagvæggen.

Figur 4. Foto set imod nord af teltfundamentet ved lokalitet NKAH 55

Resultater og anbefalinger

Af de to lokaliteter/anlæg registreret under den arkæologiske besigtigelse 31. Juli 2020 er det kun NKAH 5683, der ligger indenfor det af Kommune Kujalleq ansøgte areal. Anlægget ved NKAH 5683 er af en så beskeden karakter og relativ ung alder, samt delvist forstyrret af senere aktiviteter, at det ikke kan betragtes som hverken seværdigt eller sjældent. Ej heller forventes det at en arkæologiske udgravning vil kunne tilvejebringe nævneværdigt materiale til belysning af vigtige aspekter af Grønlands historie. Lokaliteten NKAH 5683 kan derfor officielt frigives på baggrund af dokumentation i denne rapport.

Litteratur

ⁱ Møller, Niels Algreen 2007. Kangerluarsuk 2007 Archaeological Survey. Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu / Greenland National Museum and Archives, Nuuk, Nov. 2007. 22pp.

ⁱⁱ Mathiassen, Therkel & Holved, Erik 1936. The Eskimo Archaeology of Julianehaab District. Meddelelser om Grønland Bd.118, Nr.1.